

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Κώδικας δεοντολογίας σχετικά με την εταιρική σχέση»

(2013/C 17/04)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

- επικροτεί την πρόθεση της Επιτροπής να καθιερώσει την υποχρέωση των κρατών μελών να οργανώνουν συνεργασία σε βάση εταιρικής σχέσης μεταξύ των δημόσιων αρχών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων και των μη κυβερνητικών οργανώσεων·
- υποστηρίζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής να συμπληρώσει τον κανονισμό περί κοινών διατάξεων για τα Ταμεία του ΚΣΠ με έναν ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την εταιρική σχέση και εκφράζει τη βαθύτατη λύπη της για την απόφαση του Συμβουλίου να αποσύρει τον Κώδικα δεοντολογίας από το τραπέζι των διαπραγματεύσεων·
- ζητά από την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι ο Κώδικας θα μία εγγυάται πραγματική ισορροπία ανάμεσα στην ανάγκη συμμόρφωσης των κρατών μελών με τις απαιτήσεις εταιρικής σχέσης που προβλέπονται στο έγγραφο και στο δικαίωμά τους να διατηρήσουν τις ιδιαίτερες δυνατότητες και τις υφιστάμενες πρακτικές τους, ιδίως σε σχέση με την αρχή της επικουρικότητας·
- τονίζει ότι η εταιρική σχέση είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να αποκτήσει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα η πολιτική συνοχής και επισημαίνει ότι μόνο ένα σύστημα πολυεπίπεδης διακυβέρνησης μπορεί να εξασφαλίσει την εποικοδομητική διασύνδεση των στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ με τις περιφερειακές και τις τοπικές προκλήσεις·
- ζητά πλήρη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στην κατάρτιση των συμφωνιών εταιρικής σχέσης, αλλά και στον προσδιορισμό και την υλοποίηση των επενδυτικών προτεραιοτήτων της περιφερειακής πολιτικής·
- θεωρεί αναγκαία την καθιέρωση κατάλληλης ιεραρχίας μεταξύ των εταίρων, με επικεφαλής τις τοπικές και οι περιφερειακές αρχές οι οποίες εκφράζουν κοινές απόψεις, αξίες και συμφέροντα·
- τονίζει την ανάγκη προσαρμογής των εταίρων στο είδος κάθε προγράμματος, όμως αμφιβάλλει εάν τα προγράμματα πρέπει να κατηγοριοποιηθούν σύμφωνα με το είδος του Ταμείου.

Εισηγητής

ο κ. SZWABSKI (PL/EA), Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου της Gdynia

Έγγραφο αναφοράς

Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής «Η αρχή της εταιρικής σχέσης στην εφαρμογή των Ταμείων του κοινού στρατηγικού πλαισίου – Στοιχεία για έναν ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την εταιρική σχέση»

SWD(2012) 106 final

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ**H ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ****Εισαγωγή**

1. συμμερίζεται τη θέση της Επιτροπής ότι η εταιρική σχέση αποτελεί **κρίσιμης σημασίας** παράγοντα για την επιτυχημένη εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και την αποτελεσματική υλοποίηση των Ταμείων του κοινού στρατηγικού πλαισίου (ΚΣΠ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

2. επικροτεί την πρόθεση της Επιτροπής να καθιερώσει την **υποχρέωση** των κρατών μελών να οργανώνουν **συνεργασία σε βάση εταιρικής σχέσης** μεταξύ των δημόσιων αρχών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο των οικονομικών και **κοινωνικών εταίρων** και των **μη κυβερνητικών φορέων** σε όλες τις διαδικασίες εφαρμογής των πολιτικών της ΕΕ·

3. υποστηρίζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής να συμπληρώσει τον κανονισμό περί κοινών διατάξεων για τα Ταμεία του ΚΣΠ με έναν ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την εταιρική σχέση (εφεξής «Κώδικας»), έγγραφο το οποίο θα **συγκεκριμενοποιεί** και θα **αναλύει** την εφαρμογή της εταιρικής σχέσης κατά τη διαδικασία προετοιμασίας, εφαρμογής και αξιολόγησης των προγραμμάτων και των Ταμείων του κοινού στρατηγικού πλαισίου·

4. εκφράζει τη βαθύτατη λύπη της για την απόφαση του Συμβουλίου να αφαιρέσει τον Κώδικα δεοντολογίας από τις διαπραγματεύσεις, αγνοώντας κατ' αυτόν τον τρόπο τις θέσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της ΕτΠ, η οποία θα συνεχίσει να υπερασπίζεται την αναγκαιότητα αυτού του μέσου κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020·

5. ως εκ τούτου, ζητά από την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι ο Κώδικας θα εγγυάται μία **πραγματική ισορροπία** ανάμεσα στην ανάγκη συμμόρφωσης των κρατών μελών με τις απαιτήσεις εταιρικής σχέσης που προβλέπονται στο έγγραφο και στο δικαίωμά τους να διατηρήσουν τις ιδιαίτερες δυνατότητες και τις υφιστάμενες πρακτικές τους·

6. συνιστά, συνεπώς, να μελετηθεί το ενδεχόμενο εισαγωγής στο σχέδιο του Κώδικα μιας διαδικασίας για την **εκ των προτέρων συμφωνία** του τρόπου με τον οποίο το κάθε κράτος μέλος θα εκπληρώσει την προβλεπόμενη υποχρέωση εταιρικής σχέσης σύμφωνα με τις ιδιαίτερες συνθήκες του. Οι διατάξεις αυτών των συμφωνιών θα παρέχουν στην Επιτροπή μια βάση για την επαλήθευση της συμμόρφωσης των συμβάσεων εταιρικής σχέσης και των προγραμμάτων με τις απαιτήσεις του Κώδικα·

7. υπενθυμίζει και υπογραμμίζει ότι η πολιτική συνοχής **συνδύαζει** εκ φύσεως **μια στρατηγική διάσταση με την**

αποκέντρωση των αρμοδιοτήτων προς τους περιφερειακούς και τους τοπικούς φορείς, οι οποίοι διαθέτουν την απαραίτητη πείρα και εμπειρογνώσια για την εξασφάλιση της επιτυχημένης εφαρμογής της στα κράτη μέλη. Αφού συμφωνηθεί η γενική στρατηγική με την Επιτροπή, η λήψη σημαντικών αποφάσεων για θέματα όπως η επιλογή και η διαχείριση των σχεδίων αποτελεί συχνά αρμοδιότητα των περιφερειών·

8. τονίζει ότι η εταιρική σχέση είναι, επομένως, απαραίτητη προϋπόθεση για να αποκτήσει μεγαλύτερη **αποτελεσματικότητα** η πολιτική συνοχής, στο πλαίσιο της οποίας οι κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ πρέπει να προσαρμοστούν στις περιφερειακές και τις τοπικές προκλήσεις. Στην πράξη, μόνο ένα **σύστημα πολυεπίπεδης διακυβέρνησης** που περιλαμβάνει όλες τις διοικητικές βαθμίδες μπορεί να εξασφαλίσει έναν αποτελεσματικό συνδυασμό αυτών των δύο διαστάσεων. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές αποτελούν σημαντική συνιστώσα της πολυεπίπεδης **διακυβέρνησης** και δεν μπορούν να υπαχθούν στην ίδια κατηγορία με τους εταίρους από τον **μη κυβερνητικό** τομέα·

9. ταυτόχρονα, **διαφωνεί** με έναν τρόπο εφαρμογής της αρχής της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης ο οποίος δίνει πρακτικά **προβάδισμα** στα υψηλότερα επίπεδα έναντι των χαμηλότερων στις διαδικασίες της εταιρικής σχέσης. Ο Κώδικας θα πρέπει να προτρέπει εμφατικά τα κράτη μέλη να λαμβάνουν αποτελεσματικά μέτρα για την αποτροπή τέτοιων καταστάσεων·

10. ζητά πλήρη **συμμετοχή** των τοπικών και των περιφερειακών αρχών **στην κατάρτιση των συμφωνιών εταιρικής σχέσης** μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών και υποχρεωτική συμπερίληψη σε αυτές τις συμφωνίες συγκεκριμένων συμπεφωνημένων κανόνων για τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών και των αυτοδιοικητικών αρχών, στοιχείο το οποίο θα μπορούσε να συγκαταληχθεί στις υποχρεωτικές προϋποθέσεις που προβλέπει ο κανονισμός για τις κοινές διατάξεις·

11. επιθυμεί επίσης σημαντικό ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών **στον προσδιορισμό και την υλοποίηση των επενδυτικών προτεραιοτήτων της περιφερειακής πολιτικής**. Ζητεί, συνεπώς, από την Επιτροπή να επιβεβαιώσει τον πρωταγωνιστικό ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών έναντι των άλλων εταίρων που αναφέρονται στον Κώδικα·

12. κατανοεί την επιλογή της Επιτροπής να προσδιορίσει στον Κώδικα μόνο τις **ελάχιστες** απαιτήσεις της υποχρέωσης των κρατών μελών να εξασφαλίζουν τη συμμετοχή των εταίρων στις διάφορες φάσεις του προγραμματισμού. Εκφράζει, εντούτοις, την ελπίδα να είναι αυτές οι απαιτήσεις αρκετά εκτενείς και σαφείς, ώστε να εξασφαλίζουν πραγματική εταιρική σχέση ως προς τα σημαντικότερα ζητήματα·

13. υπογραμμίζει ιδιαίτερος τη σημασία των αρχών της **επικοινωνικότητας** και της **αναλογικότητας**, οι οποίες, από τη μία πλευρά, θα πρέπει να διευκολύνουν και να ενισχύουν τη συμμετοχή στην εταιρική σχέση φορέων του κατάλληλου επιπέδου για την εδαφική εμπέδωση του κάθε προγράμματος και, από την άλλη, να εξασφαλίζουν βαθμό συμμετοχής των εταιρών αντίστοιχο με τις δυνατότητες και τη σημασία τους για την υλοποίηση του προγράμματος·

14. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι, πέρα από την ποικιλομορφία των θεσμικών τους πλαισίων και της πολιτικής τους κουλτούρας, τα κράτη μέλη παρουσιάζουν **σημαντικές διαφορές** και από άποψη έκτασης, καθώς και όγκου και γεωγραφικής κατανομής του πληθυσμού τους. Η διαφορετική αυτή κατανομή σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο διαμορφώνει στην πράξη στα επιμέρους κράτη μέλη πολύ διαφορετικές καταστάσεις, οι οποίες έχουν αντίκτυπο στους τρόπους εφαρμογής της εταιρικής σχέσης·

15. επικροτεί την πρόθεση της Επιτροπής να υιοθετήσει τον Κώδικα ως πράξη κατ' εξουσιοδότηση, **αμέσως μόλις** αρχίσει να ισχύει ο κανονισμός για τις κοινές διατάξεις. Εάν τυχόν αποφασιστεί να δοθεί στο έγγραφο άλλο νομικό καθεστώς, η ΕτΠ ζητεί να βρεθούν λύσεις που να εξασφαλίζουν πραγματική ποιοτική βελτίωση της εφαρμογής των αρχών της εταιρικής σχέσης κατά τη δημοσιονομική περίοδο 2014-2020·

Εταίροι

16. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η προβλεπόμενη στο σχέδιο του Κώδικα **διαίρεση των δυνητικών εταιρών σε τρεις ομάδες**: α) τις αρμόδιες περιφερειακές και τοπικές δημόσιες αρχές, β) τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους και γ) τους φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, περιλαμβανομένων των περιβαλλοντικών εταιρών, των μη κυβερνητικών οργανώσεων και των φορέων που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της ισότητας και την καταπολέμηση των διακρίσεων, θέτει στο ίδιο επίπεδο φορείς πολύ διαφορετικής φύσεως και δυνατοτήτων άσκησης πραγματικής επιρροής στην υλοποίηση των προγραμμάτων·

17. σε σχέση με αυτό το θέμα, θεωρεί αναγκαία την καθιέρωση **κατάλληλης ιεραρχίας μεταξύ των εταιρών**. Οι **τοπικές και οι περιφερειακές αρχές** θα πρέπει να κατέχουν την υψηλότερη θέση στην εταιρική σχέση, επειδή έχουν πολιτική νομιμότητα, φέρουν πολιτική και οικονομική ευθύνη και, κατ' επέκταση, έχουν υποχρέωση να εκπροσωπούν τα κοινά συμφέροντα. Είναι επίσης υπεύθυνες για την υλοποίηση πολλών προγραμμάτων και έργων. Επιπλέον, σε ορισμένα αποκεντρωμένα κράτη, οι περιφερειακές αρχές διαθέτουν και νομοθετικές αρμοδιότητες·

18. υπογραμμίζει πως η φράση ότι οι «περιφέρειες» είναι βασικοί συντελεστές στην οργάνωση της εταιρικής σχέσης στα «αποκεντρωμένα» κράτη μέλη δεν πρέπει να δίνει την εντύπωση ότι στα υπόλοιπα κράτη μέλη τον ρόλο αυτό πρέπει να τον διαδραματίζουν οι εθνικές αρχές·

19. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι στην εταιρική σχέση **πρέπει να συμπεριλαμβάνονται προπαντός θεσμικά όργανα, οργανώσεις** και ομάδες που μπορούν να **επηρεάσουν** πραγματικά την υλοποίηση δεδομένου προγράμματος ή να ωφεληθούν σημαντικά από τα αποτελέσματά του·

20. επικροτεί την αναγνώριση από την Επιτροπή των διαδικασιών και των τεχνικών που έχουν **αναπτυχθεί μέχρι σήμερα** στα κράτη

μέλη για την εφαρμογή της εταιρικής σχέσης (εργαστήρια, έρευνες, φόρουμ, διαβουλεύσεις, συναντήσεις), αλλά εφιστά ταυτόχρονα την προσοχή στην ανάγκη συνεκτικότητας των **επαναστατικών αλλαγών που έχουν συντελεστεί στους τρόπους κοινωνικής επικοινωνίας** χάρη στην εξάπλωση των νέων τηλεπικοινωνιακών τεχνολογιών. Ο ευρωπαϊκός κώδικας δεοντολογίας σχετικά με την εταιρική σχέση θα πρέπει να προτρέπει τα κράτη μέλη να δείχνουν περισσότερη τόλμη και καινοτομία σε σχέση με αυτό το θέμα. Αυτό άλλωστε αποτελεί επίσης απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή των πιο νεαρών πολιτών στη διαδικασία της εταιρικής σχέσης·

21. **συμμερίζεται την ανησυχία της Επιτροπής** όσον αφορά την ανάγκη να εξασφαλιστεί η συμμετοχή εκπροσώπων των **πλέον ευάλωτων και περιθωριοποιημένων ομάδων**. Ωστόσο, δεν θεωρεί απαραίτητο να κατονομαστούν αυτές οι ομάδες στο γενικό έγγραφο, αφού μπορεί να πρόκειται και για άλλες ομάδες, ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες και το συγκεκριμένο πρόγραμμα·

22. επισημαίνει, εντούτοις, ότι, λόγω της πιθανότητας εμφάνισης κοινωνικών **συγκρούσεων**, όπως έχει συμβεί στο παρελθόν κατά την εφαρμογή ορισμένων πρωτοβουλιών, ο Κώδικας θα πρέπει να προτρέπει τα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν τη συμμετοχή, ήδη από τα πρώτα στάδια της διαδικασίας της εταιρικής σχέσης, εκπροσώπων των ομάδων και των φορέων που ενδέχεται να αντιμετωπίζουν αρνητικά την υλοποίηση δεδομένου προγράμματος·

Περιφερειακές, τοπικές, αστικές και άλλες δημόσιες αρχές

23. υπενθυμίζει ότι **οι εταίροι που εκπροσωπούν περιφερειακές και τοπικές κοινότητες**, ανεξάρτητα από τις επίσημες αρμοδιότητες που έχουν σε κάθε κράτος μέλος, εκφράζουν κοινές απόψεις, αξίες και συμφέροντα. Επομένως, η θέση τους ως εταιρών είναι αντικειμενικά διαφορετική από εκείνη των τομεακών και των κοινωνικών εταιρών, οι οποίοι εκπροσωπούν ειδικές απόψεις, αξίες και συμφέροντα. Το γεγονός αυτό πρέπει να **αντικατοπτριστεί σαφώς** στο έγγραφο του Κώδικα·

24. συνιστά να προσδιοριστούν σαφώς στον Κώδικα οι εδαφικοί φορείς που πρέπει να συμμετέχουν στη διαδικασία της εταιρικής σχέσης. Η σύσταση αυτή αφορά ιδίως τους φορείς που δεν έχουν χαρακτήρα εδαφικής μονάδας συγκεκριμένου κράτους μέλους, δηλαδή τις **λειτουργικές περιοχές** (αστικές, αγροτικές, υποδομών, περιβαλλοντικές, διασυνοριακές, παράκτιες κλπ.), τους εδαφικούς ομίλους διαδημοτικής συνεργασίας και τα δίκτυα συνεργασίας πόλεων και δήμων·

25. υποστηρίζει την πρόθεση της Επιτροπής να καθιερωθεί στον Κώδικα η **υποχρέωση των περιφερειακών αρχών, όταν είναι διαχειριστικές αρχές των προγραμμάτων, να οργανώνουν εταιρικές σχέσεις** με εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης, των οικονομικών και κοινωνικών εταιρών και των φορέων που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών εταιρών, των μη κυβερνητικών οργανώσεων και των φορέων που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της ισότητας και την καταπολέμηση των διακρίσεων, σε όλα τα στάδια της υλοποίησης των προγραμμάτων·

26. συνιστά να συμμετέχουν **οι αστικές αρχές και οι εκπρόσωποι των λειτουργικών αστικών περιοχών** στην εταιρική σχέση, όχι μόνο όταν πραγματοποιούνται ολοκληρωμένες εδαφικές επενδύσεις, αλλά κάθε φορά που η συμμετοχή τους είναι χρήσιμη για την υλοποίηση δεδομένου προγράμματος·

Οικονομικοί και κοινωνικοί εταίροι

27. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι πρέπει να εξασφαλίζεται **ίση εκπροσώπηση των οργανώσεων των εργοδοτών και των εργαζομένων** στην εταιρική σχέση. Θα πρέπει, ωστόσο, να ληφθούν υπόψη οι πολύ διαφορετικοί βαθμοί και τρόποι οργάνωσης αυτών των ομάδων στα διάφορα κράτη μέλη. Σε πολλούς κλάδους, η φύση της εργασίας καθιστά πρακτικά αδύνατη τη συγκρότηση οργανώσεων των εργαζομένων. Ο Κώδικας θα πρέπει να περιλαμβάνει συστάσεις οι οποίες, δίχως να επιβάλλουν συγκεκριμένες λύσεις, θα υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να αναπτύξουν διαδικασίες συνεργασίας με τους οικονομικούς και τους κοινωνικούς εταίρους συνεκτιμώντας τα εθνικά, τα περιφερειακά ή ακόμη και τα τοπικά χαρακτηριστικά.

28. επισημαίνει ότι, δεδομένης της κατάστασης που επικρατεί σήμερα σε πολλές ευρωπαϊκές αγορές εργασίας, θα πρέπει να περιληφθούν μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και **οι οργανώσεις ή τα θεσμικά όργανα που εκπροσωπούν τους αναζητούντες εργασία** και ιδιαίτερα τους νέους με σημαντικά προσόντα.

Φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών, περιλαμβανομένων των περιβαλλοντικών εταίρων, των μη κυβερνητικών οργανώσεων και των φορέων που είναι αρμόδιοι για την προώθηση της ισότητας και την καταπολέμηση των διακρίσεων

29. υποστηρίζει πλήρως τη σύσταση της Επιτροπής να βασιστεί η εταιρική σχέση με τις πολυποικίλες οργανώσεις εκπροσώπησης της κοινωνίας των πολιτών στη συνεργασία με **κεντρικές** οργανώσεις «συλλογικής εκπροσώπησης» και να υποστηριχθεί η ανάπτυξη διάφορων **μορφών δικτύωσης και συνεργασίας** μεταξύ των εμέρους οργανώσεων που συμμετέχουν στην εταιρική σχέση.

30. επισημαίνει ότι ο Κώδικας θα πρέπει να προσδιορίζει σαφή και διαφανή **κριτήρια για την επιλογή των αντιπροσωπευτικών ΜΚΟ**, κυρίως βάσει των αρμοδιοτήτων τους και της μέχρι σήμερα δράσης τους στον τομέα που αφορά το εκάστοτε πρόγραμμα.

Η Διαδικασία της εταιρικής σχέσης

Προσαρμογή της εταιρικής σχέσης στο πρόγραμμα

31. αναγνωρίζει την ανάγκη **προσαρμογής των εταίρων στο είδος κάθε προγράμματος**, όμως αμφιβάλλει εάν τα προγράμματα πρέπει να κατηγοριοποιηθούν σύμφωνα με το είδος του Ταμείου (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, Ταμείο Συνοχής, Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο), ιδίως καθώς προβλέπεται συγχρηματοδότηση προγραμμάτων από περισσότερα Ταμεία. Η επιλογή των εταίρων θα πρέπει να καθορίζεται από το είδος του προγράμματος και από το πεδίο εφαρμογής του.

32. συνιστά να συμπεριληφθεί στον Κώδικα η γενική αρχή ότι η αναγνώριση συγκεκριμένου είδους εταίρων ως **βασικών** («εταίρων-κλειδιών») δεν θα πρέπει να αποκλείει αυτομάτως τη συμμετοχή και άλλων φορέων στην εταιρική σχέση, εάν υπάρχουν ουσιαστικοί λόγοι που την επιβάλλουν.

33. τονίζει ότι, στα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από το Ταμείο

Συνοχής, θα πρέπει να μπορούν να συμμετέχουν ως εταίροι και οι οργανώσεις που εκπροσωπούν ομίλους **εδαφικών κοινοτήτων τοπικού και περιφερειακού επιπέδου, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών ομίλων**.

34. φρονεί ότι οι **φορείς από τη σφαίρα της έρευνας και της ανάπτυξης** θα πρέπει να συμμετέχουν ως εταίροι στα κατάλληλα προγράμματα, στην έκταση και με τη μορφή που αντιστοιχούν στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Η συμμετοχή τους αυτή επιβάλλεται από την πολυπλοκότητα των σύγχρονων αναπτυξιακών διαδικασιών και από την ανάγκη πρόσβασης σε αναλυτική εξειδικευμένη γνώση, για να υπάρξει αποτελεσματική επιρροή στις εν λόγω διαδικασίες.

Συμμετοχή των εταίρων στην προετοιμασία των εγγράφων προγραμματισμού

35. συμφωνεί με την προτεινόμενη από την Επιτροπή αρχή περί συμμετοχής των εταίρων **στον προγραμματισμό από όσο το δυνατόν νωρίτερο στάδιο**, όπως και με την αρχή του διαχωρισμού αυτής της εταιρικής σχέσης από τη διαδικασία της στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης.

36. υπογραμμίζει ιδιαίτερος τη σημασία της **συμμετοχής των τοπικών και των περιφερειακών αρχών** στον προγραμματισμό κατά τις φάσεις: 1) της ανάλυσης των προκλήσεων και των αναγκών που πρέπει να αντιμετωπιστούν μέσω των Ταμείων του ΚΣΠ, 2) της επιλογής των στόχων και των προτεραιοτήτων και 3) των συντονιστικών μηχανισμών για την ενίσχυση των αναπτυξιακών συνεργειών. Ταυτόχρονα, προτρέπει τα κράτη μέλη να προσδιορίσουν συγκεκριμένους τρόπους εξασφάλισης αυτής της εταιρικής σχέσης.

Προετοιμασία των συμβάσεων εταιρικής σχέσης

37. συνιστά να καθιερωθεί γενική υποχρέωση των κρατών μελών να αναπτύξουν συγκεκριμένες διαδικασίες για την εξασφάλιση πραγματικής εταιρικής σχέσης κατά την κατάρτιση των σχετικών συμφωνιών.

38. φρονεί ότι οι αρμόδιες τοπικές και περιφερειακές αρχές θα πρέπει να αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της διαπραγματευτικής διαδικασίας για την προετοιμασία των **συμφωνιών εταιρικής σχέσης**, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

39. επικροτεί την αναφορά, που περιλαμβάνεται στο σχέδιο του Κώδικα, στην πρωτοβουλία της Επιτροπής των Περιφερειών περί **τοπικών συμφώνων για τη στρατηγική «Ευρώπη 2020»** ως σημαντικού στοιχείου της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης. Ταυτόχρονα, φρονεί ότι αυτό το μέσο δεν έχει αξιοποιηθεί επαρκώς.

Κανόνες συμμετοχής στην εταιρική σχέση

40. **δέχεται και υποστηρίζει τις απαιτήσεις**, που προβλέπονται στο σχέδιο του Κώδικα, να καθορίσουν τα κράτη μέλη **σαφείς διαδικαστικούς κανόνες για την εταιρική σχέση**, όσον αφορά τα εξής θέματα: 1) όσο το δυνατόν ενωριότερη πρόσβαση στα έγγραφα, 2) παροχή επαρκούς χρόνου για αναλύσεις, διαβουλεύσεις και αντιδράσεις, 3) εξασφάλιση διαύλων για τη ροή των πληροφοριών, 4) διαφάνεια όσον αφορά τις αντιδράσεις στις προτάσεις και στις παρατηρήσεις και 5) διάδοση των αποτελεσμάτων.

Πληροφορίες για τον τρόπο υλοποίησης της εταιρικής σχέσης στα έγγραφα προγραμματισμού

41. **δέχεται και υποστηρίζει τις απαιτήσεις**, που προβλέπονται στο σχέδιο του Κώδικα, να συμπεριλαμβάνουν τα κράτη μέλη στις συμβάσεις λεπτομερείς κανόνες για την εταιρική σχέση. Στις απαιτήσεις αυτές πρέπει, ωστόσο, να συνεκτιμάται η ιδιαίτερη κατάσταση κάθε κράτους μέλους, ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες αρχές του, του τοπικού και του περιφερειακού επιπέδου.

Σύνθεση, σημασία και αρχές λειτουργίας των επιτροπών παρακολούθησης

42. συμφωνεί με την Επιτροπή ότι οι **επιτροπές παρακολούθησης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο** στην υλοποίηση όλων των προγραμμάτων του κοινού στρατηγικού πλαισίου της ΕΕ. Δέχεται και υποστηρίζει τις λεπτομερείς απαιτήσεις που προβλέπονται στο σχέδιο του Κώδικα, να εξασφαλίζουν τα κράτη μέλη τη συμμετοχή των εταιρών και ιδίως των δημόσιων αρχών του τοπικού και του περιφερειακού επιπέδου στη συγκρότηση των **επιτροπών παρακολούθησης**. Οι αρχές αυτές θα πρέπει να συμμετέχουν τόσο στην επίσημη θέσπιση των αρχών λειτουργίας όσο και σε όλη τη μετέπειτα δραστηριότητα των **επιτροπών παρακολούθησης**.

Συμμετοχή των εταιρών στην επιλογή των έργων

43. δέχεται την πρόταση να συμπεριληφθεί στο σχέδιο του Κώδικα σύσταση προς τις διαχειριστικές αρχές να καθορίσουν λεπτομερείς απαιτήσεις όσον αφορά: 1) τη συμμετοχή των κατάλληλων εταιρών στις **προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για μελλοντικά έργα** και στην αξιολόγηση αυτών των προτάσεων, 2) την αποτελεσματική **αποτροπή καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ των εταιρών**, 3) την τακτική ανανέωση των εκπροσώπων των εταιρών που ασχολούνται με τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων και 4) την πλήρη επίγνωση, από πλευράς των εταιρών, των **υποχρεώσεων** που απορρέουν από τη συμμετοχή τους στις διαδικασίες επιλογής των έργων. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές έχουν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην επιλογή και την αξιολόγηση των έργων που προβλέπεται να έχουν εδαφικό αντίκτυπο

Συμμετοχή των εταιρών στις φάσεις της υποβολής εκθέσεων και της αξιολόγησης

44. δέχεται την πρόταση να συμπεριληφθεί στο σχέδιο του Κώδικα σύσταση προς τις διαχειριστικές αρχές να καθορίσουν λεπτομερείς απαιτήσεις όσον αφορά τη **συμμετοχή των εταιρών στην κατάρτιση τόσο των ετήσιων εκθέσεων** για την υλοποίηση των προγραμμάτων όσο και των περιοδικών εκθέσεων προόδου σχετικά με την υλοποίηση των συμβάσεων εταιρικής σχέσης που θα υποβληθούν το πρώτο εξάμηνο του 2017 και του 2019 και, ιδιαίτερα, τη συμπερίληψη στις εκθέσεις αυτές πληροφοριών σχετικά με την εκπλήρωση και την αξιολόγηση του ρόλου των εταιρών στην υλοποίηση των συμβάσεων εταιρικής σχέσης.

45. **συμμερίζεται το αίτημα της Επιτροπής να συνοδεύεται** κάθε πρόγραμμα του ΚΣΠ από ένα σχέδιο αξιολόγησης που θα καταρτίζεται από τη διαχειριστική αρχή του προγράμματος. Πιστεύει επίσης ότι θα πρέπει να παρασχεθεί σοβαρή δικαιολογία για την **υιοθέτηση διαφορετικών αρχών για την κατάρτιση των σχεδίων αξιολόγησης** των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, από τη μία πλευρά, και των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, από την άλλη.

Βοήθεια στους εταίρους

46. ορισμένοι εταίροι, ιδίως μεταξύ των φορέων που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών όπως οι περιβαλλοντικές ή οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και οι φορείς που είναι υπεύθυνοι για την προώθηση της ισότητας και την καταπολέμηση των διακρίσεων, ίσως δυσκολευτούν να συμμετάσχουν ουσιαστικά στη διαδικασία της εταιρικής σχέσης, λόγω ανεπαρκών γνώσεων και περιορισμένων πόρων.

47. συνεπώς, η Επιτροπή των Περιφερειών δέχεται και υποστηρίζει τη σύσταση, που περιλαμβάνεται στο σχέδιο του Κώδικα, να χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη μέρος των πόρων που προβλέπονται για τεχνική βοήθεια για να καλύψουν τις ανάγκες των ασθενέστερων εταιρών.

Βρυξέλλες, 29 Νοεμβρίου 2012

Ο Πρόεδρος
της Επιτροπής των Περιφερειών
Ramón Luis VALCÁRCEL SISÓ